

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0007/2014

7.1.2014

RAPORT

ELi liikmesriikide valmisolek uue ühtekuuluvuspoliitika programmitöö
perioodi tõhusaks ja õigeaegseks alustamiseks
(2013/2095(INI))

Regionaalarengukomisjon

Raportöör: Derek Vaughan

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	13
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS.....	15
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	18

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi liikmesriikide valmisoleku kohta uue ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodi tõhusaks ja õigeaegseks alustamiseks (2013/2095(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 174 ja sellele järgnevaid artikleid,
- võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni muudetud ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (COM(2013)0246),
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni komisjoni viienda ühtekuuluvusaruande ja ühtekuuluvuspoliitika strateegia kohta pärast 2013. aastat²,
- võttes arvesse oma 7. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni ELi ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitika kohta pärast 2013. aastat³,
- võttes arvesse oma 23. juuni 2011. aasta resolutsiooni ERFi ja teiste struktuurifondide praeguse ja tulevase sünergia kohta tõhususe tõstmiseks⁴,
- võttes arvesse oma 7. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni Euroopa Sotsiaalfondi tuleviku kohta⁵,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2010. aasta resolutsiooni ELi regionaalpoliitika hea valitsemistava kohta: Euroopa Komisjoni abi- ja kontrollimenetlused⁶,
- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi vahendite kasutamise ning ELi tulevase ühtekuuluvuspoliitika jaoks saadud õppetundide kohta⁷,
- võttes arvesse komisjoni 26. jaanuari 2011. aasta teatist „Kestlikku kasvu toetav

¹ ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.

² ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 21.

³ ELT C 371 E, 20.12.2011, lk 39.

⁴ ELT C 390 E, 18.12.2012, lk 27.

⁵ ELT C 371 E, 20.12.2011, lk 41.

⁶ ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 23.

⁷ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 22.

regionaalpoliitika Euroopa 2020. aasta strateegia raames” (COM(2011)0017) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEC(2011)0092),

- võttes arvesse komisjoni 26. juuni 2013. aasta majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitlevat kaheksandat eduaruannet (COM(2013)0463),
 - võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2013. aasta aruannet „Ühtekuuluvuspoliitika: 2013. aasta strateegiline aruanne programmide rakendamise kohta ajavahemikul 2007–2013” (COM(2013)0210) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2013)0129),
 - võttes arvesse komisjoni talituste 24. aprilli 2012. aasta töödokumenti „Partnerluspõhimõte ühise strateegilise raamistiku fondide rakendamisel ja partnerlust käsitleva Euroopa tegevusjuhendi elemendid” (SWD(2012)0106),
 - võttes arvesse komisjoni talituste 14. märtsi 2012. aasta töödokumenti „Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ühise strateegilise raamistiku 2014–2020 elemendid” (SWD(2012)0061, I ja II osa),
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 16. juuni 2011. aasta arvamust teemal „Ühtekuuluvuspoliitika roll ja prioriteedid ELi 2020. aasta strateegias” (CESE 994/2011 – ECO/291),
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2012. aasta arvamust teemal „Partnerluspõhimõte ühise strateegilise raamistiku fondide rakendamisel ja partnerlust käsitleva Euroopa tegevusjuhendi elemendid” (CESE 1396/2012 – ECO/330),
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 22. mai 2013. aasta arvamust teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Sotsiaalsed investeeringud majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamiseks – sealhulgas Euroopa Sotsiaalfondi rakendamine aastatel 2014–2020”” (CESE 1557/2013 – SOC/481),
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 31. jaanuari – 1. veebruari 2013. aasta resolutsiooni teemal „2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika seadusandlik pakett” (2103/C 62/01),
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 7.–9. oktoobri 2013. aasta arvamuse eelnõud soovitude kohta raha paremaks kasutamiseks (COTER-V-040),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ja eelarvekomisjoni arvamust (A7-0007/2014),
- A. arvestades, et liikmesriigid valmistavad ette uue programmitöö perioodi 2014–2020 partnerluslepinguid ja rakenduskavasid;
- B. arvestades, et lõplik kokkulepe Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide õigusliku raamistiku kohta saavutatakse tõenäoliselt enne 2013. aasta lõppu;

- C. arvestades, et ühissätete määruses kehtestatakse ühised eeskirjad viiele Euroopa Liidu fondile: Euroopa Regionaalarengu Fondile, Euroopa Sotsiaalfondile, Ühtekuuluvusfondile, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondile ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondile;
- D. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika eesmärk on vähendada ELi piirkondade vahelisi erinevusi, keskendudes rahastamisel majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamisele;
- E. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika aitab saavutada tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” eesmärgi;
- F. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika, mis on ELi arengus peamine poliitikasuund, aitab enamikul liikmesriikidel majanduskriisist välja tulla;
- G. arvestades, et tingimata on vaja lihtsustada 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika kavade koostamist ja rakendamist võimalikult suurel määral kõigi ametiasutuste ja abisaajate jaoks;

Ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodi tõhusa ja õigeaegse alguse tagamine

1. tunnistab, et ühtekuuluvuspoliitika raames on kogu ELis viimastel aastatel edukalt investeeritud miljardeid eurosid uute töökohtade loomisse, uuenduslike ettevõtete toetamisse ja transpordiühenduste arendamisse;
2. rõhutab siiski asjaolu, et ELi piirkondade vahelised erinevused püsivad ja on mõnel juhul suurenenud ning et ELi vahendite jätkuv investeerimine kohalikul ja piirkondlikul tasandil on hädavajalik majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast elavdamist vajavate piirkondade jätkuvaks toetamiseks;
3. rõhutab asjaolu, et ühtekuuluvuspoliitika raames tuleb muu hulgas käsitleda üha kasvavat tööpuudust Euroopa Liidu noorte seas;
4. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitikaga seotud rahastamine on praeguse majandus-, finants- ja sotsiaalkriisi ajal mitmes liikmesriigis peamine avaliku sektori investeringute allikas ning sellises olukorras võiksid asjaomased liikmesriigid olla paindlikud, et nende majandus uuesti käivitada; rõhutab sellega seoses, kui oluline on tagada, et liikmesriigid ja piirkonnad saavad alustada ühtekuuluvuspoliitika uue vooru vahendite rakendamist esimesel võimalusel 2014. aasta alguses;
5. tunneb heameelt nii mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 kui ka ühtekuuluvuspoliitika õigusliku raamistiku vastuvõtmise üle; rõhutab, et saavutati rahuldav tulemus, kuna selle abil tagatakse uue ühtekuuluvuspoliitika kiire ja tõhus käivitamine;

6. tuletab meelde, et mitmeaastase finantsraamistiku 2007–2013¹ lõppu kuhjunud täitmata kulukohustustest (mille lühend RAL tuleneb prantsuskeelsest mõistest „reste à liquider”) kaks kolmandikku on seotud ühtekuuluvuspoliitikaga; rõhutab vajadust kõrvaldada kindlalt oht, et Euroopa Liidu kavade rakendamine seiskub maksete tasumatajätmise tõttu; juhib tähelepanu sellele, et N+3 reegel, ehkki oluline ühtekuuluvuspoliitika poolt toetatud projektide rakendamise tagamisel, mõjutab järgmistel aastatel täitmata kulukohustuste kuhjumist, eriti uute projektide alustamisega seotud viivituste tõttu;
7. märgib, et peale uue ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodi tõhusa ja õigeaegse alustamise peab kvaliteetsete partnerluslepingute ja rakenduskavade tagamine olema samuti ülimalt tähtis, et tagada pikaajalises plaanis rahaliste vahendite kasutamine täiel määral;
8. tuletab meelde, et peab tähtsaks viia 2016. aasta lõpuks läbi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohustuslik läbivaatamine ja muutmise, et võimaldada komisjoni ja Euroopa Parlamendi järgmisel koosseisul hinnata uuesti ELi poliitilisi prioriteete, kohandada vajaduse korral uute probleemidega ning võtta täielikult arvesse kõige viimaseid makromajanduslikke prognoose;

Ühissätete määrus

9. tunneb heameelt parandatud määruse üle, millega kehtestatakse ühise strateegilise raamistiku kaudu tugevam ja integreeritum lähenemisviis ühtekuuluvuspoliitika rahastamisele; tunnistab, et väga oluline on tagada projektide suurem mõju ja käegakatsutavate tulemuste saavutamine; kutsub liikmesriike üles võtma lisameetmeid, mille abil vähendada kavade bürokraatiat ja lihtsustada nende haldamist; on arvamusel, et see peaks muutma rahaliste vahendite rakendamise sujuvamaks ja nende taotlemise tõhusamaks;
10. tunneb heameelt ettepanekute üle kehtestada kogu ühissätete määruses lihtsustamismeetmed eesmärgiga vähendada halduskoormust; on seisukohal, et menetluse lihtsustamine taotlejate, abisaajate ja korraldusasutuste jaoks annab ELi rahastamisele lisandväärtust;
11. tunnistab, et ühtekuuluvuspoliitika võib aidata olulisel määral kaasa strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja rõhutab seetõttu, kui oluline on kohandada ühtekuuluvuspoliitikat strateegia „Euroopa 2020” sihtidele, keskendudes piiratud arvule temaatilistele eesmärkidele; rõhutab, et kõnealune lähenemisviis on piisavalt paindlik kohalike ja piirkondlike vajaduste käsitlemiseks;
12. märgib aruka spetsialiseerumise strateegia olulisust, kuna see on üks viis, kuidas täiendada majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” eesmärke, keskendudes konkurentsieeliseid pakkuvate valdkondade kindlaksmääramisele ja maksimeerimisele, jagades parimaid tavasid ja integreerides kogu ELi hõlmavate partnerluste kaudu teadusuuringuid,

¹ 2013. aasta lõpus ning juhul, kui 11,2 miljardi euro suurune paranduseelarve nr 2/2013 vastu võetakse, võib täitmata kulukohustuste kogumaht ulatuda 224 miljardi euroni, samas kui komisjoni algsete hinnangute kohaselt eeldati, et 2013. aastal jäävad täitmata kulukohustused 180 miljardi euro piiresse.

uuendustegevust ja haridust;

13. toonitab asjaolu, et kuigi praeguses ühtekuuluvuspoliitikas on juba olemas tingimuslikkusega seotud meetmed, on järgmise programmitöö perioodi eesmärk tõhustada rahastamise tulemuslikkust, seades rahastamise eelduseks teatavate kriteeriumide täitmise; on seisukohal, et ühtekuuluvuspoliitikaga toetatakse piirkondadevahelist ühtekuuluvust ning seda ei tohiks kasutada tagatisena ELi muude poliitikapõhimõtete jaoks, mille eesmärk on korraldada liikmesriikides makromajanduslikke reforme;
14. juhib tähelepanu asjaolule, et ühissätete määrusega kehtestatud muudatustega kohanemine võib põhjustada mõningaid viivitusi partnerluslepingute ja rakenduskavade ettevalmistamisel;

Liikmesriikide edusammud

15. toonitab asjaolu, et liikmesriikide ettevalmistused on ilmselgelt erinevates etappides; tunnistab, et samal ajal kui mõned liikmesriigid teevad suuri edusamme ja on esitanud oma partnerluslepingute projektid komisjonile heakskiitmiseks, on teised neist märgatavalt maha jäänud;
16. juhib tähelepanu asjaolule, et üldiselt on uuemad liikmesriigid (EL 12), kes osalesid osaliselt 2000.–2006. aasta programmitöös ja kogu 2007.–2013. aasta programmitöös, ettevalmistustes tunduvalt edukamad mõningate EL 15 riikidega võrreldes;
17. toonitab asjaolu, et mõnes liikmesriigis tehakse järgmise programmitöö perioodi eelarves märkimisväärseid kärpeid, samal ajal kui teistes toimub arutelu, kuidas liikmesriikides eelarvevahendeid jagada; märgib, et mõlemad küsimused võivad põhjustada viivitusi ettevalmistustes;
18. rõhutab asjaolu, et liikmesriigid, kes teevad ühtekuuluvuspoliitika vahendite järgmise vooru vahendite jagamisel suuri edusamme, esitasid oma partnerluslepingud ja rakenduskavad komisjonile mitteametlikuks läbivaatamiseks 2013. aasta juunis või juulis;
19. tunnistab, et paljud tulemuslikud liikmesriigid alustasid ettevalmistusi juba 2010. aastal, kutsudes asjaomaseid sidusrühmi üles arutlema vajaduste ja prioriteetide sõnastamise üle; väljendab seetõttu heameelt jõupingutuste üle alustada ettevalmistusi võimalikult vara ning on seisukohal, et see soodustab ilmselgelt paremat valmisolekut;
20. rõhutab, et parem ettevalmistus oleneb sellest, kas asjaomastel ametiasutustel ja organisatsioonidel on võimalik varases etapis kasutada aega ja raha ettevalmistuste alustamiseks ning tagada piisavalt personali;
21. tunnistab, et tänu paremale ettevalmistusele teostati mõnel juhul eelhindamine ja strateegilised keskkonnamõju hindamised õigel ajal ning võimaldati projekte muuta 2013. aasta septembris ja oktoobris kõnealuste hindamiste tulemustest lähtuvalt;
22. tunnistab, et mõnes liikmesriigis on toimunud valitsuse vahetus, mis võisid takistada järgmise programmitöö perioodi ettevalmistusi; toonitab asjaolu, et niisugustel juhtudel on

ettevalmistuste jätkumise jaoks äärmiselt tähtis hästi väljakujunenud süsteem, mis tagab, et kogu korraldustöö jätkub olenemata muudatustest valitsuses;

23. juhib tähelepanu ka asjaolule, et ühtekuuluvuspoliitika rahastamise ettevalmistused tuleb teha poliitilisel tasandil, et partnerluslepingute lõpuleviimine oleks valitsuste jaoks esmatähtis;

Edusammud partnerluslepingute ja rakenduskavadega

24. juhib tähelepanu asjaolule, et mõned liikmesriigid kavatsevad muuta oma rakenduskavade sisu; tunneb heameelt asjaolu üle, et teatavad liikmesriigid on otsustanud minna üle mitmest fondist rahastatavatele kavadele või vähendada rakenduskavade arvu piirkondlikul tasandil;
25. toonitab asjaolu, et keskvalitsuse poolt piirkondlikele haldusasustustele määratud kontrolli- ja koordineerimisvolitused on erinevad ja olenevad liikmesriikide organisatsioonilisest struktuurist, sealjuures on osa piirkondi väga aktiivsed ning neil on peaaegu täielik kontroll ühtekuuluvuspoliitika rahastamise ning partnerluslepingutega seotud esindatuse üle; juhib sellega seoses tähelepanu toimumisjuhendile, milles tunnustatakse kohalike ja piirkondlike osalejate ning kodanikuühiskonna organisatsioonide kesksel rollil ning milles toetatakse partnerluse põhimõtet seoses ühtekuuluvuspoliitikaga ajavahemikul 2014–2020;
26. rõhutab asjaolu, et tuleks täielikult arvesse võtta kohalikku ja piirkondlikku mõõdet; toonitab piirkondade osatähtsust konkurentsieeliseid pakkuvate valdkondade valimisel;
27. rõhutab asjaolu, et üks võimalik viis tagada partnerluslepingute toimumine sellistes liikmesriikides, kus on detsentraliseeritud valitsus, on see, et piirkondlike haldusasutuste koostatud partnerluslepingutesse lisatakse erinevad peatükid; toonitab asjaolu, et haldusasutused, kellele on delegeeritud volitused Euroopa rahastamiskavade suhtes, oleksid otsesemalt kaasatud partnerluslepingute väljatöötamisse ning et neil oleks võimalik töötada kavade jaoks välja oma ideid ja rakendamismehhanisme;
28. tunnistab siiski, et see võib avaldada kahjulikku mõju kogu liikmesriigi valmisolekule;
29. rõhutab, et liikmesriikide tasandil on vaja tõhusat koordineerimist, et pidada kinni kohaliku ja piirkondliku arengu vajadustele vastavate rakenduskavade ettevalmistamise tähtaegadest, kuna rakenduskavade sisu ja halduse eest peaksid vajaduse korral vastutama kohalikud ja piirkondlikud haldusasutused vastavalt iga liikmesriigi sisemisele halduskorraldusele selleks, et partnerluslepingud sõlmida õigel ajal;
30. tunnistab siiski, et piirkondlike rakenduskavade vähendamine hõlmaks sisulisi juhtimis- ja organisatsioonilisi muudatusi ning sellega võib kaasneda alguses suurem viivituste oht muudatuste tõttu, mille on põhjustanud rakenduskavade eluviimise keerukus eri riiklike ja piirkondlike tasandite programmitöö kõrval;
31. märgib, et komisjon on teadlik suurest huvist ühtekuuluvuspoliitika õiguslikus raamistikus sätestatud mitmest fondist rahastatavate kavade vastu, kusjuures paljud liikmesriigid

kavatsevad ellu viia vähemalt ühe või mitu mitmest fondist rahastatavat kava programmitöö perioodil 2014–2020; rõhutab sellega seoses, et sellist lähenemisviisi tuleks rakendada võimalikult tõhusalt ning et see ei tohi tuua kaasa seisakuid ja viivitusi; tunnistab, et ühissätete määrukses tunnustatakse liikmesriikide eri institutsioonilisi korraldusi ning ette on nähtud sätted konkreetsete juhtumite käsitlemiseks; toonitab asjaolu, et kõige parem on arenguvajadusi kindlaks määrata ja programme ellu viia kohalikul ja piirkondlikul tasandil, asjaomaste kodanike, organisatsioonide, ettevõtjate ja ametiasutuste läheduses;

32. tunnistab, et partnerluslepingute ja rakenduskavade parem ettevalmistamise võime oleneb sellest, kas liikmesriik on teinud piisava esialgse analüüsi riigi olukorra ja tulevaste suundumuste kohta; rõhutab, et niisugune analüüs tagab ELi vahendite tõhusama kasutamise riigile seatud eesmärkide saavutamisel;
33. palub komisjonil teha avalikuks liikmesriikide partnerluslepingute valmisoleku, näiteks koostades iga liikmesriigi kohta kokkuvõtte ettevalmistuste hetkeseisu, esildatud sisu ja sidusrühmadega toimunud konsultatsioonide kohta, millest teised liikmesriigid ja ametiasutused võiksid leida häid tavasid ja käsitusviise;

Programmitöö perioodist 2007–2013 saadud õppetunnid

34. rõhutab asjaolu, et paljude liikmesriikide jaoks on programmitöö perioodi 2007–2013 meetodite ja mehhanismide üleviimine 2013. aasta järgsesse perioodi suur probleem; toonitab, et pooleliolevate projektide jätkuva tõhususe tagamine samal ajal, kui uusi projekte välja töötatakse, on samuti keeruline ülesanne;
35. tunnistab, et paljudel liikmesriikidel võtsid ettevalmistused programmitöö perioodi 2007–2013 alguses oodatust kauem aega; rõhutab, et paljud korraldusasutused on seda asjaolu parandanud, tagades uute partnerluslepingute ja rakenduskavade õigeaegsema valmimise;
36. on seisukohal, et liikmesriikide esitatud näited näitavad selgelt, et eri meetmete, rakenduskavade ja vahendite vahelist kooskõlastamist tuleb parandada ning kohalike omavalitsuste, piirkondlike organisatsioonide ning sotsiaal- ja majanduspartnerite osalust suurendada;
37. tunnistab, et eelmisel programmitöö perioodil kindlaks määratud ühised probleemid hõlmasid asjaolu, et prioriteedid olid määratletud liiga üldsõnaliselt; nõuab seetõttu tulevikus prioriteetide suhtes strateegilisemat ja selgemat lähenemisviisi, mis hõlmaks vähem konkreetsetele eesmärkidele suunatud prioriteete;
38. tunneb heameelt asjaolu üle, et eelmise rahastamisvooru edukaid kogemusi arvestades püüavad liikmesriigid suurendada erasektori rahaliste vahendite kaasamist, et võtta kasutusele muid rahastamisallikaid, mis täiendavad tavapäraseid rahastamismeetodeid; rõhutab, et ajal, mil erasektor seisab vastamisi suurte eelarvepiirangute ja vähenenud laenamismõimega, võib finantsvahendite suurem kasutamine edendada avaliku ja erasektori partnerlusi, aidata saavutada ELi eelarve mitmekordse toime, luua alternatiivseid rahastamise allikaid ja tagada strateegiliste piirkondlike investeeringute jaoks olulise rahastamisvoo; rõhutab seetõttu, et lisaks toetustele tuleb luua selged eeskirjad uuenduslike finantsinstrumentide, nagu laenude, tagatiste ja

omakapitaliinvesteeringute kasutamise kohta, et edendada ettevõtjate, avaliku sektori organisatsioonide ja haridusasutuste vahelist koostööd;

Rahaliste vahendite tõhusus

39. rõhutab, et eelmiste rahastamiskavade kogemuste põhjal on selge, et rahaliste vahendite positiivse ja pikaajalise mõju tagamine on väga tähtis; rõhutab lisaks, kui olulised on kvaliteetsed kavad ja objektiivsed kulud;
40. toonitab asjaolu, et paljud liikmesriigid nimetasid järgmise rahastamisvooru sihina keskendumist tulemustele suunatud lähenemisviisile; tunneb heameelt mõningate liikmesriikide antud eeskuju üle võtta kasutusele tõhusam lähenemisviis oodatavate tulemuste kindlaksmääramise suhtes, et rahalisi vahendeid oleks võimalik suunata otse nende eesmärkide saavutamisele;
41. rõhutab, et paljud liikmesriigid pidasid väga oluliseks ka poliitikavaldkondade kooskõlastamist ning riiklike ja piirkondlike majandus-, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste prioriteetide tunnustamist; on arvamusel, et riiklikes rakenduskavades tuleks vajaduse korral võtta arvesse arengueesmärke kohalikul ja piirkondlikul tasandil; rõhutab, et tuleks toetada koostöö loomist ELi eri rahastamisallikate ning liikmesriikide ja piirkondlike ja kohalike ametiasutuste eelarvete vahel, et suurendada avaliku sektori investeeringute tõhusust ELis;

Sünergia muude poliitikavaldkondade ja vahenditega

42. peab oluliseks, et liikmesriigid tunnustaksid kõigi ühissätete määrusega hõlmatud fondide kooskõlastamise võimalust;
43. tunnistab, et vaja on oodata ja vaadata, kuidas rakendatakse esialgseid ettevalmistusi vahendite täielikul elluviimisel; mõistab, et uutesse vahenditesse suhtutakse erinevalt ning et liikmesriikide praeguste plaanide analüüs näitab, et kogukonna juhitud kohalikku arengut käsitlevat vahendit rakendatakse laialdasemalt kui integreeritud territoriaalseid investeeringuid käsitlevat vahendit, eriti Ühtekuuluvusfondi raames, võrreldes Euroopa Regionaalarengu Fondiga, kuna kogukonna juhitud kohalikku arengut käsitlev vahend on kuulunud kauem Ühtekuuluvusfondi alla ning kuna integreeritud territoriaalseid investeeringuid käsitlev vahend on uus vahend, mille asjakohaseks kohaldamiseks on vaja veel aega; tunnistab, et vaja on oodata ja vaadata, kuidas rakendatakse esialgseid ettevalmistusi vahendite täielikul elluviimisel;
44. on seisukohal, et kogukonna juhitud kohalikku arengut käsitlev vahend on suurepärane viis kõigi kogukonnas osalejate alt-üles suunatud osalemise edendamiseks, arvestades LEADERi programmi varasemaid edusamme maaelu arengus; kutsub liikmesriike ja piirkondi üles kasutama kogukonna juhitud kohalikku arengut käsitleva vahendi pakutavaid võimalusi;
45. tunnistab ühiseid tegevuskavasid positiivse sammuna tulemuspõhise juhtimise suunas vastavalt 2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika ühele üldeesmärgile;

Lihtsustamine

46. rõhutab projektide lihtsamate ettevalmistamis- ja rakendamismeetodite elluviimise tähtsust ja peab julgustavaks märke, et liikmesriigid on seda ka saavutanud;
47. peab kiiduväärseks ühissätete määruces lihtsustamise rõhutamist; märgib siiski, et tegelikkuses võib lihtsustamist olla raske saavutada fondidevaheliste erinevuste tõttu, mis säilivad konkreetset fondi reguleerivate õigusaktide tõttu;
48. peab kiiduväärseks positiivsete meetmete võtmist Euroopa Struktuurifondi ja Euroopa Investeeringufondi vahendite haldamise lihtsustamiseks ja läbipaistvamaks muutmiseks; rõhutab, et paljud liikmesriigid pidasid taotlemisprotsessi lihtsustamist abisaajate jaoks ning selge ja kättesaadava teabe esitamist protsessi ja rahastamisvõimaluste kohta oluliseks aspektiks järgmise programmitöö perioodi 2014–2020 ettevalmistamisel; tunneb selle üle heameelt, sest see aitab tagada projektide sujuva ettevalmistamise ja rakendamise ning vähendada bürokraatiat taotlejatele; kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles vahetama parimaid tavadid, mille eesmärk on lihtsustada menetlusi, ning, kuigi ranged kontrolli- ja auditeerimiseeskirjad on vajalikud, tagama proportsionaalsuse, et vältida tarbetu koormuse lisamist;
49. tunnistab, et elektroonseid andmevahetussüsteeme käsitlev e-ühtekuuluvus võib olla oluline vahend kitsaskohtade vähendamiseks ja lihtsustamise tagamiseks ning tunneb heameelt mõne liikmesriigi viite üle nende kasutamise kohta; on seisukohal, et see võib aidata oluliselt kaasa ka tulevaste rahastamiskavade ettevalmistustele;

Partnerlus

50. rõhutab, et otsustusprotsess ja partnerluslepingute koostamine peab hõlmama riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku koostööd ELi ühtekuuluvuspoliitika rahastamiskavade kavandamisel, väljatöötamisel ja rakendamisel; on seisukohal, et mitmetasandilise valitsemise põhimõte on uue ühtekuuluvuspoliitika tõhusaks juhtimiseks hädavajalik; rõhutab sellega seoses vajadust kaasata täielikult piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused ja sidusrühmad kavade kavandamisse, rakendamisse ja hindamisse; rõhutab piisava teabevoogu, suutlikkuse suurendamise meetmete ja tehnilise toe olemasolu tagamise olulisust kõnealuste ametiasutuste jaoks, et hõlbustada ja optimeerida nende panust nimetatud protsessi kõigis etappides;
51. tunneb heameelt asjaomaste sidusrühmade, kohalike ja piirkondlike esindajate, valitsusväliste organisatsioonide, majandus- ja sotsiaalpartnerite, eraettevõtjate ja ülikoolide suurema osaluse üle, mida näitavad liikmesriikide esitatud näited; on seisukohal, et erinevaid majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid seisukohti esindavate organisatsioonide ja sidusrühmade koostöös toimuv areng on oluline;
52. toonitab, et edukate partnerlussuhete tagamine võib hõlmata nii alt–üles kui ka ülevalt–alla lähenemisviisi; juhib tähelepanu asjaolule, et alt–üles lähenemisviisi, mis kätkeb endas põhjalikke arutelusid avaliku, era- ja kolmanda sektori esindajatega, tõi näiteks üks ettevalmistustes suuri edusamme teinud liikmesriik;
53. toonitab, et need alt üles ja ülevalt alla lähenemisviisid tagavad piirkondliku ja kohaliku tasandi ulatusliku osalemise kõrval sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast olukorda käsitlevate riiklike strateegiade kaasamise; tunneb heameelt selle tõhusa viisi üle, millega

tagatakse strateegiliste nõuete täitmine ning kaasatakse samal ajal asjaomased sidusrühmad ettevalmistustesse võimalikult suurel määral;

Järeldused

54. tunneb heameelt ühissätete määrust käsitlevate läbirääkimiste ja mitmeaastase finantsraamistiku lõpuleviimise kõrval kokkuleppe saavutamise üle ühtekuuluvuspoliitika õigusliku raamistiku suhtes;
55. tunnistab mitmetasandilise juhtimise tähtsust ettevalmistamise etappides ja toob esile, et osa kõige paremal tasemel ettevalmistusi tugines olulisele piirkondliku ja kohaliku tasandi sidusrühmade vahelisele dialoogile;
56. toob esile komisjoni esitatud nõude liikmesriikidele ja piirkondadele püüda tagada, et koostatud partnerluslepingud ja rakenduskavad oleksid võimalikult kvaliteetsed; märgib, et eelnimetatuga edendatakse konkreetsetele eesmärkidele suunatud kvaliteetseid projektiettepanekuid, millega aidatakse tagada ELi-poolse rahastamise võimalikult suur mõju;
57. mõistab, et aktiivne ja teadlik riiklik ja piirkondlik haldusasutus, kes teeb komisjoniga koostööd, võib avaldada ettevalmistuste edendamisele positiivset mõju; soovib seega tungivalt, et komisjon ning riiklikud ja piirkondlikud ametiasutused vahetaksid pidevalt teavet, näiteks tulevaste rakendusaktide üksikasjade kohta;
58. soovib liikmesriikidel, kelle tegevuses esineb suuri viivitusi, järgida rangelt komisjoni soovitusi; rõhutab asjaolu, et komisjon peaks suurendama oma toetust tagamaks, et nende liikmesriikide partnerluslepingute ja rakenduskavade üle võimalikult kiiresti kokku lepitakse; märgib seetõttu, et liikmesriikide edusammude läbivaatamine ettevalmistusetapi ajal aitaks vähendada viivitusi; samuti märgib, et rakendamisetapis võiks komisjon aidata neid liikmesriike, kes on protsessis maha jäämas;
59. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikidele.

SELETUSKIRI

Käesolevas algatusraportis käsitletakse seda, kui hästi on liikmesriigid valmistunud ühtekuuluvusvahendite järgmiseks vooruks. Dokumendis viidatakse eri liikmesriikidelt saadud tõenditele ja tuuakse esile nii seda, mil määral on liikmesriigid valmis järgmiseks programmitöö perioodiks, kui ka mõningaid riikliku ja piirkondliku tasandi meetodeid. Raportöör tunneb heameelt edasiste arutelude üle käesoleva raporti teemal.

On selge, et riikide, kohalike omavalitsuste ja piirkondade eelarved on praeguses majanduskliimas järjest suurema surve all. Niisiis muutub paljude liikmesriikide ja piirkondade jaoks ühtekuuluvusfondi rahastus järjest olulisemaks. Seda rõhutab suurem vajadus tagada raha kasutamine tõhusamal viisil, et kodanikud saaksid Euroopa rahalistest vahenditest täielikult kasu. Seda silmas pidades on hädavajalik, et liikmesriigid ja piirkonnad võtaksid vajalikke meetmeid ning koostaksid partnerluslepingud ja rakenduskavad õigeks ajaks ja tõhusal viisil, et olla valmis rahaliste vahendite rakendamiseks esimesel võimalusel pärast ühissätete määruse kokkuleppe saavutamist.

Arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika 2014.–2020. aasta õigusaktide pakett hakkab jõudma läbirääkimiste viimasesse etappi ja mitmeaastase finantsraamistiku kokkulepe saavutatakse eeldatavasti enne 2013. aasta lõppu, võib loota, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendeid saab projektidele eraldada esimesel võimalusel 2014. aasta alguses. Väga oluline on alustada projekte 2014. aasta alguses võimalikult kiiresti, et Euroopa vahendeid saaks kasutada võimalikult suurel määral piirkondade majanduskasvu edendamiseks.

2013. aasta järgset ühtekuuluvuspoliitikat käsitlevates läbirääkimistes õnnestus Euroopa Parlamendil saavutada suurem keskendumine kohalike ja piirkondlike ametiasutuste kaasamisele ning piirkondadele rohkem paindlikkust seada prioriteete territoriaalsetest vajadustest lähtuvalt. Parlament seadis esmatähtsale kohale ka niisugused küsimused nagu vajadus suunata investeringud majanduskasvu ja konkurentsivõime stimuleerimisele, tuues nende eesmärkide saavutamise olulise vahendina esile finantsinstrumendid.

Liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud partnerluslepingus määratakse kindlaks kõigi viie ühissätete määrusega hõlmatud fondi – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kavade juhtimise olulised osad.

On selge, et liikmesriikide ettevalmistusprotsessid on erinevates etappides ning mõned neist on juba esitanud partnerluslepingud ja rakenduskavad komisjonile. Raportöör selgitab raportis mõningaid viivituste põhjuseid: muudatusi, mida liikmesriigid teevad ettevalmistustes võrreldes eelmise rahastamisvooruga, näiteks rakenduskavade struktuuri muudatused, uued haldusstruktuurid ja temaatilistele eesmärkidele keskendumise arutelud.

Partnerlust ja mitmetasandilist valitsemist käsitlevad arutelud on ettevalmistamis- ja rakendamisetappide jaoks möödapääsmatud ning raportöör on seisukohal, et liikmesriikide ning piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vaheline dialoog peab jätkuma, et tagada rahastamise suunamine vastavalt riiklikele ja piirkondlikele eesmärkidele. Piirkondadel, kellel on liikmesriikidega head suhted kõigis ühtekuuluvuspoliitika ettevalmistamis- ja

rakendamisetappides, on õnnestunud tagada oma huvide ja vajaduste käsitlemine.

Eelmistest rahastamiskavadest saadud õppetunnid on liikmesriikide jaoks 2014.–2020. aasta kavade ettevalmistamisel samuti äärmiselt olulised. Raportöör tunneb heameelt paljude liikmesriikide ja piirkondade püüdluste üle analüüsida põhjalikult 2007.–2013. aasta kavade õnnestumisi ja möödalaskmisi, et täiendada ja parandada praeguseid ideid ning samal ajal töötada välja uusi strateegiaid, mis tagaksid ühtekuuluvuspoliitika rahaliste vahendite tõhusa kasutamise.

Viimaseks nõuab raportöör tungivalt ühtekuuluvuspoliitika õigusaktide paketti käsitlevate läbirääkimiste õigeaegset lõpuleviimist ja mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmist. Loodetavasti saavutavad liikmesriigid, kes viivitavad partnerluslepingute ja rakenduskavade kooskõlastamisega, kokkuleppe õigel ajal, et kavasid saaks hakata ellu viima 2014. aasta alguses võimalikult kiiresti.

15.11.2013

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

regionaalarengukomisjonile

ELi liikmesriikide valmisoleku kohta uue ühtekuuluvuspoliitika programmiperioodi tõhusaks ja õigeaegseks alustamiseks
(2013/2095(INI))

Arvamuse koostaja: Frédéric Daerden

ETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval regionaalarengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tunneb heameelt 27. juunil 2013 mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 suhtes saavutatud poliitilise kokkuleppe üle; rõhutab, et uue ühtekuuluvuspoliitika kiire ja tõhusa käivitamise tagamiseks on äärmiselt oluline viia võimalikult ruttu lõpule õigusaktide paketi, partnerluslepingute ja rakenduskavade üle peetavad läbirääkimised; toonitab, et igasuguse viivitamisega kaasneb eelarvelises mõttes paljude maksenõuete esitamine alles perioodi lõpus;
2. tuletab meelde, et mitmeaastase finantsraamistiku 2007–2013¹ lõppu kuhjunud täitmata kulukohustustest (mille lühend RAL tuleneb prantsuskeelsest mõistest „reste à liquider”) kaks kolmandikku on seotud ühtekuuluvuspoliitikaga; rõhutab vajadust kõrvaldada kindlalt oht, et Euroopa Liidu kavade rakendamine seiskub maksete tasumatajätmise tõttu; juhib tähelepanu sellele, et N+3 reegel, ehkki oluline ühtekuuluvuspoliitika poolt toetatud projektide rakendamise tagamisel, mõjutab järgmistel aastatel täitmata kulukohustuste kuhjumist, eriti uute projektide alustamisega seotud viivituste tõttu;
3. on seisukohal, et mitmetasandilise valitsemise põhimõte on uue ühtekuuluvuspoliitika tõhusaks juhtimiseks hädavajalik; toonitab sellega seoses, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks vastavalt nende pädevusele täielikult kaasata kavade ja lepingute ettevalmistamisse nii nende rakendamisel kui ka hindamisel; rõhutab piisava teavevoogu ja

¹ 2013. aasta lõpus ning juhul, kui 11,2 miljardi euro suurune paranduseelarve nr 2/2013 vastu võetakse, võib täitmata kulukohustuste kogumaht ulatuda 224 miljardi euroni, samas kui komisjoni algsete hinnangute kohaselt eeldati, et 2013. aastal jäävad täitmata kulukohustused 180 miljardi euro piiresse.

tehnilise toe olemasolu tagamise olulisust kõnealuste ametiasutuste jaoks, et hõlbustada ja optimeerida nende panust nimetatud protsessi kõigis etappides;

4. rõhutab, et ELi eelarve ning liikmesriikide, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste eelarvete vahelise koostoime loomine on kõigi ELi avaliku sektori investeeringute tõhususe suurendamise jõupingutuste jaoks äärmiselt oluline; kordab komisjonile esitatud nõudmist näidata, kuidas saaks ELi eelarve osatähtsust selles mõttes tugevdada;
5. kordab, et ELi abi mõju maksimeerimiseks on integreeritud lähenemine koos eri rahastamisallikate vahelise kooskõlastamisega ning kehtestatud poliitikasuundade ja eeskirjade ühtlustamisega esmatähtis, et parandada eelarve konsolideerimise poliitika negatiivseid tagajärgi;
6. tuletab meelde, et peab tähtsaks viia 2016. aasta lõpuks läbi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohustuslik läbivaatamine ja muutmine, et võimaldada komisjoni ja Euroopa Parlamendi järgmisel koosseisul hinnata uuesti ELi poliitilisi prioriteete, kohanduda vajaduse korral uute probleemidega ning võtta täielikult arvesse kõige viimaseid makromajanduslikke prognoose;
7. peab kiiduväärseks positiivsete meetmete võtmist ELi vahendite haldamise lihtsustamiseks ja läbipaistvamaks muutmiseks; rõhutab, et lihtsad menetlused võivad viia puudujääkide vähenemiseni ja seega Euroopa fondide otstarbekama kasutusele; toonitab, et komisjoni ja liikmesriikide tasandil on vaja võtta kasutusele ambitsioonikam lähenemine, et lihtsustada vahendite taotlemise menetluste juurdepääsetavust, riigihanke-eeskirju ja kontrollimehhanisme ning tagada selge ja kättesaadav teave nii ELi vahendite saajate kui ka rahastamisvõimaluste kohta.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	14.11.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 -: 3 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marta Andreasen, Jean-Luc Dehaene, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräßle, Lucas Hartong, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Jan Mulder, Juan Andrés Naranjo Escobar, Nadezhda Neynsky, Dominique Riquet, Alda Sousa, Derek Vaughan, Jacek Włosowicz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	François Alfonsi, Maria Da Graça Carvalho, Frédéric Daerden, Edit Herczog, Paul Rübig, Peter Šťastný
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Pablo Arias Echeverría, Jean-Paul Basset, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Jolanta Emilia Hibner, Helmut Scholz, Tadeusz Zwiefka

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	18.12.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 35 -: 1 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Catherine Bearder, Victor Boştinaru, Francesco De Angelis, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Mojca Kleva Kekuš, Constanze Angela Krehl, Iosif Matula, Jens Nilsson, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Markus Pieper, Ovidiu Ioan Silaghi, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jan Březina, Catherine Grèze, Juozas Imbrasas, Karin Kadenbach, James Nicholson, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Vilja Savisaar-Toomast, Elisabeth Schroedter, Richard Seeber, Czesław Adam Siekierski, Michael Theurer, Derek Vaughan
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Carl Schlyter